

KRUISBEKKEN-INVASIE

De aanwezigheid van kruisbekken in ons land verheugde de harten van honderden vogelvrienden en het is merkwaardig te constateren, hoe snel die aanwezigheid bij velen bekend raakt. Zoiets moet uitgedragen worden! Dat kan je niet voor je zelf houden. Dat er vlak bij je huis een merel haar jongen voert, hetgeen minstens zo aardig is, vergeet je wel eens te vertellen. Teneinde U een beeld te geven welk een prettige opschudding de komst van kruisbekken te weeg heeft gebracht, laten we U van het volgende kennis nemen.

Iemand belt een lid van de vogelbeschermingswacht te Ede op met de mededeling, dat er sinds drie dagen zulke typische vogels in zijn bos zitten. Het vreemde is, dat ze de

Oproep tot medewerking

Uit de vele waarnemingen, die in de afgelopen weken gedaan werden van de Kruisbek (*Loxia curvirostra*), bestaat er een grote kans dat er nog vele zullen volgen en er dus weer van een Kruisbekkenjaar gesproken zal kunnen worden.

Om evenals in de jaren 1942—44 een zo volledig mogelijk overzicht te verkrijgen van het verloop van deze invasie, lijkt het mij de moeite waard alle waarnemingen van Kruisbekken te verzamelen.

Ondergetekende heeft het plan dit overzicht samen te stellen en doet daarom een beroep op alle lezers hun eventuele waarnemingen te noteren en in te sturen naar onderstaand adres. Ook gegevens van U bekende personen, die hun waarnemingen nog niet hebben opgezonden, worden zeer op prijs gesteld.

Mijn plan is, mij niet alleen te bepalen tot het verzamelen van de trekgegevens waaronder datum, plaats, aantal, sexe en leeftijd vallen, doch ook waarnemingen over het gedrag, het voedsel en eventuele andere soorten (grote- en witbandkruisbek) alsmede gegevens over de meerdere of mindere rijkheid van vruchtdraging der bomen (in het bijzonder naaldbomen) en heesters zijn welkom.

JAAP TAAPKEN, *)
„t Huys te Warmont”,
Warmond (Z.-H.).

*) De heer Taapken, die verbonden is aan het Rijksmuseum voor Natuurlijke Historie te Leiden, verzocht ons deze oproep te plaatsen, waaraan we uiteraard gaarne voldoen met aan U het verzoek om medewerking. U kunt Uw meldingen ook aan ons sturen; wij zorgen dan voor doorzending.
RED.

dennenappels op de grond laten vallen. Zij bijten ze netjes van de tak af en halen de zadjes eruit. Dat moeten kruisbekken zijn. Zitten ze er nu nog? Ja, prachtig, dan kom ik.

Zo wordt het verder verteld. Het A.N.P. neemt het door de vogelbeschermingswacht

„Zuid-West Veluwe” gelanceerde bericht op en een dag later verschijnt de mededeling in bijna alle bladen. Er wordt in verzocht eventuele waarnemingen naar het secretariaat van de vereniging in te zenden.

De secretaris geeft ons nu dit overzicht:

De berichten over waarnemingen kwamen uit alle provincies, met uitzondering van Friesland, binnen. We zijn de inzenders hoogst dankbaar.

Er bleek uit, dat de vroegste waarnemingen plaats hadden omstreeks 15 Juni. Verschillende inzenders maken gewag van het opmerkelijke gemis aan schuwheid en ook dat de vogels zich te goed doen aan dennenappels. Enkelen meldden het belust zijn van de kruisbekken op *bladluizen*.

In volgorde van binnenkomst geven we U hieronder een uittreksel van de mededelingen:

J. F. Peters, Gerwen (Gem. Nuenen): op 1 Juli '53 hem onbekende vogel gevangen; nam later meerdere waar; bleken kruisbekken.

N. Creyghtan, St. Jozef Stichting, Apeldoorn: ca. 12 Juni '53 verongelukt exemplaar aangetroffen; volgende dag gestorven.

J. P. C. Boot, Haamstede (Z.): op 30 Juni '53 in boomgaard te Burgh ± 8 ex. aangetroffen; op 12 Juli nogmaals waargenomen te Haamstede. Vogels voeden zich met *bladluizen*.

F. J. M. Vogelzang te Ootmarsum: 24 Juni '53 één ex. waargenomen.

J. de Ruyter te Nunspeet: 16, 17 en 20 Juli '53 plunderden kruisbekken de dennenappels in zijn tuin.

H. E. Schrage te Winschoten: 23 Juli '53 in de buurt van Wedde (op Westerwolde) één ex. waargenomen.

J. Montizaan te Vaassen (Geld.): 19 Juli '53 2 ex. waargenomen in pruimen en kersenbomen.

G. Swinkels te Venraaij: in de Peel op 25 Juli hem onbekende vogel waargenomen; waarschijnlijk kruisbek.

P. G. M. Rotterdam te Laren (N.-H.): bijna ieder jaar bezoek van kruisbekken in zijn tuin; dit jaar is de invasie bijzonder groot en van lange duur. Reeds meer dan tien jaren deze uitzonderlijk mooie vogels waargenomen.

Rijkspolitie te Enter: 22 Juli '53 twee kruisbekken (m. + vr.) in beslag genomen. Bezitter verklaarde ze met de hand te hebben kunnen vangen en dat ze in koppels van wel 10 ex. voorkwamen; i.b.g. ex. door de burgemeester van Wierden geringd en daarna vrijgelaten.

Mej. M. Klompé te Maarssen: tussen 27 Juni en 10 Juli '53 in de duinen onder Schoorl herhaaldelijk hele troepen kruisbekken gezien, die de dennenkegels „plunderden”.

Stichting Rotterdamsche Diergaarde: op 11 Juli '53 kruisbek (vr.) in ontvangst genomen, die een huis in Rotterdam was binnengevlogen.

H. van Tent te Austerlitz: in bossen van Austerlitz twee ex. gezien.

W. M. Hardon te Middelburg: omstreeks 3 Juli één dood ex. aangetroffen.

P. J. Wigleven Jr. te Rijsoord: omstreeks 17 Juni '53 één beschadigd ex. gevangen; na drie weken gestorven.

E. v. d. Meulen, jachtopzichter te Vogelenzang: sedert ongeveer 27 Juni '53 troepen van 12—20 stuks in de duinen waargenomen; vogels zijn zeer tam.

J. J. Uilenberg te Paterswolde (Dr.): 22 Juli '53 een paar in dennentakken waargenomen.

Leyen te Amsterdam: omstreeks 5 Juli '53 vier ex. bij Vogelenzang in de Amsterdamse Waterleidingduinen; vogels niet schuw.

Tiddo Folmer te Bennekom: op landgoed „Den Bivanck” meerdere kruisbekken waargenomen.

J. D. Kok te Laren (N.-H.): 21 Juli '53 enige ex. waargenomen, waarvan één zich doodvloog tegen een ruit.

A. J. H. Baron van Lijnden te Utrecht: 21 Juni '53 de eerste kruisbekken waargenomen bij Oranjezon (Walcheren) in Pinus Montana (\pm 20 stuks); 28 Juni opnieuw onder Oudelande in populieren en boomgaard (7 stuks); 5 Juli wederom bij Amersfoort; 21 Juli nogmaals bij Soestduinen op de Vlasakkers (20 ex.) en de heer G. A. Brouwer nam ze waar bij Bilthoven.

J. M. Schrader te Beegden (L.): 27 Juni '53 vier ex. in boomgaard.

A. Bemmelmans te Roggel-Heibloem (L.): van eind Juni tot 13 Juli '53 in kegels van tweejarige dennen; vogels lieten zich tot op 2 à 3 meter benaderen.

Ir J. C. Stoop te 's-Gravenhage: op 24 Juli '53 in dennenbomen 10 à 20 ex.

P. M. Hulshoff-Schröfer te Scheveningen: omstreeks 20 Juli '53 zwerm kruisbekken in Nieuwe Bosjes waargenomen.

M. P. Oosterheert-Kelch te Zwolle: 23 Juli '53 tussen Hoonhorst (Gem. Dalfsen) en Heino 2 ex. waargenomen.

Zr. G. T. de Groot te Laren (N.-H.): omstreeks 19 Juli '53 één dood ex. aangetroffen.

H. E. Kuylman te Bilthoven: omstreeks 25 Juni '53 de eerste ex. waargenomen te Bilthoven; verblijven in dennen, doch ook in peppels; de heer K. deelt voorts mede, dat een kruisbekkeninvasie vergezeld gaat van jonge sijsjes. Van de laatste ook nu reeds vluchten van 20 stuks waargenomen.

Kaai te Wageningen: omstreeks 20 Juli '53 ex. waargenomen in perzikkbomen die „zwart” zagen van de bladluizen.

H. Oversteegen te Eindhoven: 12 Juli '53 één ex. aan het „Beugen” (Gem. Someren).
Broeders van de Onbevl. Ontvangenis te Waalwijk: 7 en 8 Juli '53 zes à zeven ex. gezien in perzikkbomen; zijn minstens twee dagen „zoet” geweest op de bladluizen; waren op handbreedte te bereiken; golvende vlucht.

H. van Schuppen te Bennekom: vanaf 10 Juni dagelijks waargenomen in dennenbos; dikwijls op precies dezelfde plekken; aantallen van 2, 5, 7 en 12 stuks; op 21 Juli koppel van naar schatting 40 stuks; veel jonge vogels, enkele wijfjes, de mannetjes waren spaarzaam; laatst ingekomen waarneming 8 Augustus.

Aangezien het niet uitgesloten wordt geacht, dat nog steeds waarnemingen kunnen volgen, verzoeken we U vriendelijk goed op te letten en ons Uw komende bevindingen alsnog mede te delen.

